

Jednou z nejdiskutovanějších oblastí v prevenci dekubitů je otázka využití profylaktických krytí a prostředků (plošných i amorfních). Zřejmě i s ohledem na přímé náklady, které v souvislosti s intervencí vznikají. I proto dále uvádíme celkem tři vybraná doporučení, která mají střední sílu důkazů a slabé či podmíněné doporučení pro využití intervence (Tab. 3).

Důvodem pro to, že nejsou doporučení jednoznačná je fakt, že vícevrstvé silikonové krytí by mělo být využíváno u osob se středním a vysokým rizikem vzniku dekubitů. V dostupných studiích však byly materiály využívány i u osob s nízkým rizikem, a tím byly výsledky ovlivněny. U osob s nízkým rizikem vzniku dekubitů může být dostačující vhodná péče o pokožku (kůže by měla být vláčná a hydratovaná) a aplikace amorfních ochranných prostředků (Tab. 4).

Paty jsou jedním z nejčastějších predilekčních míst vzniku dekubitů u ležících pacientů. Jako doplňkové intervence k elevaci dolních končetin a využívání tzv. floating legs (plovoucích dolních končetin) je vhodné u pacientů ve vysokém riziku využití profylaktických krytí. Zvláštní pozornost je třeba věnovat pacientům s poraněním míchy, osobám s hyperkeratózou na patách, obézním a kuřákům (Tab. 5).

Jak bylo zmíněno výše, zdravotnické prostředky jsou často rizikové pro vznik tlakové léze. Proto je vhodné, pokud je to možné a není tím ovlivněna funkčnost pomůcky a zdravotnického prostředku, využívat je tak, aby zmírnila tlak i další negativní okolnosti (tření, vlhkost aj.) (Tab. 6).

Při výběru profylaktického krytí je nezbytné vzít v úvahu (Expertní názor):

- potenciální přínos použití krytí,
- vhodnou velikost a typ krytí,
- schopnost daného krytí kontrolovat mikroklima,
- snadnost aplikace a odstranění,
- schopnost udržovat krytí v požadované lokalitě (in situ),

LITERATURA

1. Pokorná A, Benešová K, Jarkovský J, et al. Pressure Injuries in Inpatient Care Facilities in the Czech Republic – Analysis of a National Electronic Database. J Wound Ostomy. Continence Nurs. 2017;44(4):1-5. doi: 10.1097/WON.0000000000000344.
 2. Bůžilová P, Pokorná A, Benešová K, et al. A ten-year follow-

Tab. 5. Doporučení pro použití profylaktického krytí – paty

Doporučení	EPUAP		GRADE	
	Síla	Síla	Úroveň	Síla
Použití profylaktického krytí je doplňkem k elevaci paty a dalším strategiím k zabránění vzniku dekubitů na patách	B1 Střední síla důkazu	↑ Slabé doporučení pro	⊕⊕⊕⊖ Střední kvalita důkazu	↑? Slabé či podmíněné doporučení pro

Tab. 6. Doporučení pro použití profylaktického krytí v souvislosti s využíváním zdravotnických prostředků

Doporučení	EPUAP		GRADE	
	Síla	Síla	Úroveň	Síla
Použijte profylaktické krytí pod zdravotnickou pomůckou, abyste snížili riziko vzniku dekubitů vzniklých používáním pomůcky	B1 Střední síla důkazu	↑ Slabé doporučení pro	⊕⊕⊕⊖ Střední kvalita důkazu	↑? Slabé či podmíněné doporučení pro

- možnost pravidelně posuzovat stav kůže pod krytím,
- preference, pohodlí a případné alergie pacienta,
- koeficient tření na styčné ploše kůže–krytí,
- nákladovou efektivitu a dostupnost krytí.

Závěr

KDP mají napomoci zdravotnickým pracovníkům, pacientům a neformálním pečovatelům při rozhodování o zdravotní péči u specifických klinických stavů. Doporučení založená na důkazech a doporučení pro dobrou praxi nemusí být vhodná k použití ve všech situacích, ale předpokládá se možnost jejich využití u široké populace osob s totožnými symptomy a problémy. Vždy je nezbytné, aby rozhodnutí o určitém postupu bylo provedeno v multidisciplinárním zdravotnickém týmu a ve spolupráci s pacientem a neformálními pečovateli a s přihlédnutím k dostupným zdrojům a okolnostem. Žádná doporučení uváděná v aktuálním KDP nenahrazují nezbytnost důkladného posouzení kompetentním zdravotnickým pracovníkem ve specifických případech. Vzhledem k rigorózní metodice použité při tvorbě KDP je předpoklad, že doporučení podpořená výzkumem jsou validní a odpovídající současnému stavu poznání a vědeckého rozvoje. Citovaný doporučený postup obsahuje informace, které byly aktuální v době jeho vydání.

V současnosti je připravována aktualizovaná verze KDP, která by měla být vydána v roce 2024–2025. Výzkum a technologie se rychle mění a uvedená doporučení na základě důkazů a doporučení pro dobrou praxi nemusí odpovídat budoucímu vývoji. Zdravotníci jsou zodpovědní za získávání aktuálních poznatků výzkumů a technologických pokroků, které mohou ovlivnit jejich klinické rozhodování. KDP není zamýšleno jako propagace specifického produktu i přesto, že doporučuje využívání vhodných, zejména preventivních zdravotnických prostředků. Aktuální znění KDP může přispět k řízení v rámci regulace úhrad specifických postupů, ale není to hlavním záměrem konkrétních doporučení i s ohledem na snahu o mezinárodní využití doporučení a rozdíly v jednotlivých zdravotnických systémech. KDP se nesnaží poskytnout úplné informace o bezpečnosti a použití zdravotnických prostředků a pomůcek, ale samozřejmě uvádí obecně známé poznatky pro bezpečné použití produktů. Všechny zdravotnické prostředky a materiály v prevenci dekubitů a jejich léčbě musí být využívány v souladu s instrukcemi výrobce či dodavatele. Jsme přesvědčeni, že využívání na důkazech založených doporučení přispěje k odstranění heterogenit v ošetrovatelských intervencích a sjednocení péče tak, aby byla kvalitní, bezpečná a snižovala jak rizika pro pacienty, tak pro pečující.

-up of the prevalence of pressure injuries in the Czech Republic: Analysis of the National Registry. Int Wound J. 2022;19(7):1870-1877. doi:10.1111/iwj.13793.
 3. Sen CK, Gordillo GM, Roy S, et al. Human skin wounds: a major and snowballing threat to public health and the econo-

my. Wound Repair Regen. 2009;17(6):763-771. doi:10.1111/j.1524-475X.2009.00543.x.

DALŠÍ LITERATURA U AUTORA